

Rónai Mihály Andrásné Anyai Nagynénje

A kép Erna Price-ot, született Raiss Ernát (Ernesztin) ábrázolja, aki édesanyám húga volt.

Nagyszüleimnek nyolc gyermeke volt. A mama volt a legidősebb, ő 1880-ban született. Hét testvére közül kettő szerencsétlenül járt. Albert tízévesen a Zsilbe fulladt, nem vigyáztak rá a nagyobb gyerekek. Anton pedig háromévesen a bőrgyár udvarán labdázott, a labda beleesett a csirizes hordóba vagy tartályba, és ahogy ki akarta onnan halászni, beesett a tartályba, és megfulladt. Akkor szegény nagymamám harminckét éves korában olyan idegbajt kapott, hogy nem tudott nyelni. Bécsbe vitték, ahol a legjobb orvosok voltak, nyilván jobbak, mint Craiovában, ami egy porfészek lehetett akkor, a múlt előtti század végén. 1892-ben halt meg, Bécsben, ott is van eltemetve a zsidó temetőben.

Amikor meghalt a nagymama, a szegény mamám nevelte a kisebbeket. Mindegyiket, öt gyereket tizenhat éves koráig. Akkor az apja elvett egy tizennyolc éves leányzót. A nevét nem tudom. Azt viszont nagyon jól tudom, hogy olyan volt, mint a mesebeli boszorka. Tüzes piszkavassal verte a gyerekeket. Mert a tizennyolc éves lány nyilván érdekből ment férjhez egy jóval idősebbhez, és terhére volt az a hat gyerek. Tudtommal saját gyereke nem született.

1900-ban a Raiss család kivándorolt Amerikába, az apja a mostohamamával és az öt gyerek, kivéve a mamám.

Érettségi ajándékként szüleimtől egy olaszországi utazást kaptam. Velem jött a nagynéném, mama húga, Erna, aki New Yorkban lakott. Vele sokáig levelezett a pesti család. Amíg a férje élt, aki szabadkőműves nagymester volt, minden évben hazalátogatott. A velencei Lidón voltunk. Papáék befizették őt is, mert még nem volt soha Itáliában. Persze olaszul nem tudott, más nyelveken sem, csak angolul a magyaron és a románon kívül, hiszen gyermekkorában Craiovában éltek.